

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Trojna arbitražna pogodba Male antante

Poleg zavezniške pogodbe bo Mala antanta sklenila tudi posebno trojno arbitražno pogodbo — Konferenca Male antante tiska

Beograd, 21. maja. Danes ob 10. dopoldne se je vršil v zunanjem ministrstvu ponovni sestanek ministrov Male antante dr. Kumanudija, dr. Beneša in Mirunesca, ki je opoldne še trajal. Kakor se doznavata iz krogov rumunske in češkoslovaške delegacije, razpravljajo zunanjimi ministri Male antante tudi o trojtem arbitražnem paktu, ki naj bi se sklenil poleg že obstoječe zvezze treh držav Male antante. Ta trojni arbitražni pakt naj bi se sklenil po vzgledu sličnih paktov, ki jih je Društvo narodov priporočilo svojim članom.

Istočasno se je danes dopoldne v Šili ponovna seja zastopnikov tiska Male antante, o čemur bo izdan poseben komunikat.

Danes opoldne je bil na čast ministru Male antante prirejen na dvoru obred. Popoldne bodo ministri Male an-

tante nadaljevali svoja posvetovanja, na kar jim bo v rumunskem poslaništvu prirejena čajanka. Zvečer bo predsednik vlade general Živković priredil na čast delegacijam Male antante svesčano večerjo v Topčiderskem domu. Opoldne je priredil direktor tiskovnega

oddelka v zunanjem ministrstvu banket zastopnikom tiska Male antante.

— Beograd, 21. maja. Po snočni predstavi v Narodnem gledališču je zastopnik tiska Male antante priredil skupno večerjo direktor tiskovnega oddelka zunanjega ministrstva v restavraciji pri Kolarcu.

— Beograd, 21. maja. Danes dopoldne sta se sestala zastopnik zunanjega ministra dr. Kumanudija in minister trgovine in industrije dr. Mažuranić. Njun sestanek je v zvezi z gospodarskimi problemi, ki se bodo razpravljali na konferenci zunanjih ministrov Male antante. Kot naš ekspert za proučitev gospodarskega zblizanja med državami Male antante je določen dr. Slavko Šečerov.

Revizija uradniškega zakona

Izvršena bo po končani reorganizaciji ministrstev — V ministrstvu pravde zaenkrat proučujejo ves problem in zbirajo za revizijo potrebno gradivo

— Beograd, 21. maja. Kakor poroča »Pravda«, bo vlada takoj po izvršeni reorganizaciji ministrstev pristopila k reviziji uradniškega zakona. Že pri se stavi svojega delovnega programa, sprejetega na seji ministrskega sveta na dvoru pod predsedstvom kralja, se je vlada odločila, da čimprej izvede revizijo uradniškega zakona. Delo na reviziji tega zakona se bo pričelo, čim bo docela izveden zakon o vrhovni državni upravi, to je, čim bodo uredbe o organizaciji posameznih ministrstev podpisane in uveljavljene.

Revizija uradniškega zakona bo obsegala v prvi vrsti ureditev uradniškega vprašanja v skladu z novo organiza-

cijo ministrstev. Uradniški problem pa že sedaj proučuje ministrstvo pravde. Načelnik ministrstva pravde Vasa Petrović je dobil nalogo, da prouči celokupno uradniško vprašanje in zbere material za revizijo uradniškega zakona. V glavnem se sedaj proučujejo posledice nove organizacije ministrstev. Ko bo rešen glavni problem uradniškega vprašanja, to je sistematično mest, bo prišlo na vrsto vprašanje uradniških prejemkov in vprašanje revizije vseh državnih vpokojencev. Vodilno načelo pri reviziji uradniškega zakona bo, da mora biti na vsakem mestu kvalificirana moč, ki bo tudi delu in odgovornosti primerno plačana.

Amerika forsira znižanje nemških reparacij

Novi predlogi ameriškega predsednika Hooverja. — Amerika bi znižala svoje reparacijske terjatve, če to store tudi ostali zaveznički. — Presenečenje v Parizu.

— Newyork, 21. maja. Listi posvečajo konferenci v Beli hiši obširno komentarijo. Herald Tribune piše, da je Hoover zastavil vse svoje sile, da bi dosegel znižanje ameriškega deleža okupacijskih stroškov. Po njegovem predlogu naj bi se Amerika odrekla vsaj 10 odstotkom okupacijskih stroškov, kar bi znašalo okrog 30 milijonov dolarjev. Njegov predlog glede znižanja reparacijskih dajatev, ki pripadajo Ameriki za dva odstotka, pa je naletel na precej močan odpor in ni izgleda, da bi pravil.

Tempsc piše, da smatrajo senatorje in člani konгрesa načrt, ki ga je predložil zakladni podtagnik o znižanju reparacij, za dokaj zmelen in nesprejemljiv. Stimson, Melon in zakladni podtagnik so izdali nove instrukcije za ameriške delegate v komisiji

strokovnjakov. Amerika bo zahtevala od Nemčije modifikacijo anuitet v tem smislu, da je Amerika pripravljena, da se plačilna doba razlegne, ne da bi se pri tem znižala skupna vstopa reparacijskih plačil.

Pariz, 21. maja. Hooverjeve izjave glede omejitve ameriških reparacijskih terjatev v Nemčiji in znižanja okupacijskih stroškov so vzbudile v Parizu veliko razburjenje in presenečenje. Zavezniški delegati so se včeraj ponovno setali in razpravljali o nemških pridržkih. Listi se posebno bavijo v Hooverjevo izjavo, češ, da je lonec manjši, so tudi porcijs manjše. Potrjujejo pa se vesti, da je Amerika pripravljena znižati svoje reparacijske terjatve, zahteva pa, da proporcionalno znižajo svoje terjatve tudi vse ostale zavezniške države.

Hlahol vinohradski v Beogradu

Beograd, 21. maja. Snoči je doseglo v Beograd češko pevsko društvo »Hlahol vinohradsky«, ki mu je bil na kolodvoru prirejen pristrel sprejem. Nocoj priredi »Hlahol vinohradsky« koncert v dvorani univer-

strostovnikov. Amerika bo zahtevala od Nemčije modifikacijo anuitet v tem smislu, da je Amerika pripravljena, da se plačilna doba razlegne, ne da bi se pri tem znižala skupna vstopa reparacijskih plačil.

Beograd, 21. maja. V preiskavi zaradi trupla brez glave, ki je bilo poslano po železnici iz Beograda v Niš, je došlo do novega momenta. Vrše se poizvedbe za pregraničnik natakarjem Milovanom Trkuljo iz Stare Pazove, ki je izginil brez sledu. Govori se, da so njegovi starši izjavili z ozirom na popis trupla, da bi mogel biti umorjenec njihov sin.

Organizacija ministrstva pravde

Beograd, 21. maja. Predsednik vlade general Živković je danes podpisal uredbo o organizaciji ministrstva pravde.

Emandi v avdijenci

Beograd, 21. maja. Upravni odbor beograjske borze je na svoji seji izvolil za predsednika zunanjega ministra dr. Vojo Marinkovića, za podpredsednika pa bivšega finančnega ministra dr. Miloslava Stojadića.

Dr. Marinković predsednik beograjske borze

Beograd, 21. maja. Upravni odbor beograjske borze je na svoji seji izvolil za predsednika zunanjega ministra dr. Vojo Marinkovića, za podpredsednika pa bivšega finančnega ministra dr. Miloslava Stojadića.

Kartel jedilnega olja

Beograd, 21. maja. Danes se je v Beogradu ustanovil kartel tvornic jedilnega olja v naši državi. V kartelu je združenih 15 tvornic jedilnega olja. V njem še niso zastopane štiri tvornice iz Slovenije. Kartel se je ustavil pred vsem zaradi tega, ker se v naši državi uvaža na leto okoli 150 wagonov jedilnega olja, dočim bi bila naša domača proizvodnja zmožna pokriti ne samo domače potrebe, temveč tudi izvoziti okoli 120 wagonov jedilnega olja iz države.

Beografskiumor

Beograd, 21. maja. V preiskavi zaradi trupla brez glave, ki je bilo poslano po železnici iz Beograda v Niš, je došlo do novega momenta. Vrše se poizvedbe za pregraničnik natakarjem Milovanom Trkuljo iz Stare Pazove, ki je izginil brez sledu. Govori se, da so njegovi starši izjavili z ozirom na popis trupla, da bi mogel biti umorjenec njihov sin.

Organizacija ministrstva pravde

Beograd, 21. maja. Predsednik vlade general Živković je danes podpisal uredbo o organizaciji ministrstva pravde.

Emandi v avdijenci

Beograd, 21. maja. Upravni odbor beograjske borze je na svoji seji izvolil za predsednika zunanjega ministra dr. Vojo Marinkovića, za podpredsednika pa bivšega finančnega ministra dr. Miloslava Stojadića.

Dr. Marinković predsednik beograjske borze

Beograd, 21. maja. Upravni odbor beograjske borze je na svoji seji izvolil za predsednika zunanjega ministra dr. Vojo Marinkovića, za podpredsednika pa bivšega finančnega ministra dr. Miloslava Stojadića.

Prekmurci pred Prešernovim spomenikom

Ljubljana, 21. maja. Danes opoldne so položili Prekmurci našemu pesniku — praviku Prešernu lep venec na spomenik. Vodja prof. Pavlič je imel kratki govor, v katerem se je spominjal del našega največjega pesnika ter zagotavljal zvestobo Prekmurcu. Slovenski Krajini, ki je tisoč let ječala pod jarom, je potrebljena gimnazija v Murski Soboti. Dogaja se, da hodijo dijaki po 15 km daleč v solo. Končno se je govornik zahvalil ljubljancam za nad vse ljubeznej sprejem ter jih povedal, da se v čim večjem številu udeleže proslave 10-letnice osvoboditve dne 11. avgusta v Murski Soboti.

Danes ob pol 4. se Prekmurci odpeljejo s posebnim vlakom nazaj v Prekmurje.

Kongres novinskih agencij v Carigradu

— Beograd, 21. maja. Snoči so potovali skozi Beograd zastopniki svetovnih novinskih agencij, ki potujejo na kongres novinskih agencij v Carigrad. Na kongres v Carigrad potujejo direktor londonske Reuterjevega urada, direktor berlinskega Wolffsovega urada, direktor norveške brzjavne agencije, direktor danske brzjavne agencije, direktor švicarske brzjavne agencije, direktor dunajskega korespondenčnega urada, direktor češkoslovaške brzjavne agencije, direktor budimpeštskega korespondenčnega urada, direktor letonske brzjavne agencije, direktor estonske brzjavne agencije, direktor finske brzjavne agencije in predstavniki finančne agencije »Europa-Radio« iz Berlina. V Beogradu so ostali samo par ur ter jih je direktor agencije »Avale« Perić priredil večerje v hotelu pri »Srpskem kralju«.

Avtomobilski nesreča v Beogradu

— Beograd, 21. maja. Snoči ob 9. stadi zadelo skupaj dva avtomobila. V enem se je vozil odpravnik italijanskega poslaništva Petrucci. Oba avtomobila sta bila težko poškodovana, človeških žrtv ni bilo.

Dva pogrešana letalca

— Sydney, 21. maja. O avstralskih letalcih poročilo Moriu in H. Avenu, ki sta na svojem poletu iz Anglike v Avstralijo zapustila v nedeljo Bimo v holafski vzhodni Indiji v smeri proti Port Darwinu, še ni nobenih vesti. Po zadnjih poročilih sta letala preko Timor Islanda. Domneva se, da sta v tem zgrešila Port Darwin in moralna pristopna pusti pokrajine v bližini Wyndhama ali Drysdala. Njuna izsleditev je tem težja, ker nima letalo radioaparat.

Calles odstopil

— Mexico City, 21. maja. Ker je revolucija udružena bo general Calles, vojni minister in bivši predsednik republike, odločil svoj portfelj ter se umaknil na svoje poselstvo v Pacific country side.

— Rim, 21. maja. Papež bo prvič zapustil Vatikan na Telovo 30. maja ob orlikri procesiji v okraju cerkve Sv. Petra. Tega dne bodo izmenjane med Vatikanom in Kvirinalem tudi ratifikacijske listine o lateranski pogodbji in konkordatu.

Zopet atentat na most pri Zagrebu

V noči od sobote na nedeljo so neznanci poskušali pognati v zrak most preko Lomnice pri Kurilovcu v bližini Zagreba — Atentat ni imel uspeha — O storilcih ni nobenega sledu

— Zagreb, 21. maja. V noči od sobote na nedeljo so doslej neznani storilci zopet poskušali pognati z dinamitom v zrak most, ki vodi pri Kurilovcu preko Lomnice. Nakana pa jim ni uspela. Eksplozija je povzročila sicer silno detonacijo, ni pa napravila posebne škode. Most je le deloma poškodovan. Orožništvo si skupno z zagrebško policijo prizadeva, da razjasni ta tajstveni napad. Kakor znano, so pred dvema tednoma neznanci pognali v zrak tudi majhen mostič v bližini Štrigovega dvorca v Brezovici. Kakšen namen imajo ti skrivni storilci na mostu, ni jasno.

Katastrofalen potres v Turčiji

Potresu je sledil nalin, ki je poplavil potresno ozemlje — Po zadnjih vesteh je 80 mrtvih in nad 100 ranjenih — Porušenih je nad 1000 hiš

— Angora, 21. maja. Snoči ob 8.40 je nastal v Sončehriju pri Sivasu močan potres, ki je porušil 950 hiš. Pri tem je bilo ubitih 39 oseb, 19 pa ranjenih.

— Angora, 21. maja. Potres na severozahodu v Trapezuntu je imel večje posledice, kakor se je prvotno poročalo. Po prvotnih poročilih je bilo ubitih 53 ljudi, 39 pa ranjenih. Po drugih vesteh pa je bilo ubitih 80 ljudi, nad 100 pa ranjenih. Porušenih je bilo nad tisoč hiš. Najstrašnejše je, da je po potresu nastalo tudi silno neurje in da so se utrgali oblaki. Nalin je porušil ceste na mnogo kilometrov daleč. Podrobni podatki o nesreči še manjajo, ker so bile porušene brzjavne zvezne.

Senzacionalen vrom v Ljubljani

V minuli noči so neznani vromilci posetili okrajno sodišče in izpraznili blagajno — O storilcih manjka zaenkrat vsaka sled

— Ljubljana, 21. maja. V pretekli noči je bil v Ljubljani izvršen senzacionalen vrom. Vromilci niso posetili kakega bogatega trgovca ali morda celo založene bančne blagajne, marveč so si izbrali blagajno — okrajnega sodišča v poslopju deželnega sodišča. Blagajna je v pritlični sobi, dobro zavarovana, vendar pa vse to vromilcev, ki so morali razmire dobro poznati, ni motilo. Posebno velikega plena sicer niso napravili, povzročili pa so tem večje razburjenje, ker je tak vrom vsekakor skrajna predzrnost. Domneva se, da je izvršil vrom kak bivši kaznjenec, ki se je med izvrševanjem kazni dobro seznanil z razmerami. Podrobnosti čuvajo oblasti v interesu preiskave v tajnosti.

1729 kandidatov v Angliji

— London, 21. maja. Za volitve v parlamentarno zborico je bilo do včeraj prijavljeno 1729 kandidatov od različnih strank. Včeraj je bil namreč zadnji dan za prijavo kandidatov. Omenjeno število predstavlja rekord. V sedmih slučajih so bile kandidatne sprejete v register brez ugovora. Kandidata tudi 68 žensk, 27 žensk kakor pri zadnjih volitvah. V konzervativnih krogih se govori, da bo ministrski predsednik Baldwin koncem tedna izdal voljni program s popularnim gesлом.

Otvoritev barcelonske razstave

Šolstvo v območju ljubljanske občine

Iz referata načelnika finančnega odseka g. Ivana Tavčarja na proračunski seji občinskega sveta

Drugi učni zavodi

V Ljubljani imamo obrtno - nadaljevalne šole:

a) na Ledini — mehan. teh. obrti, 13 oddelkov, 399 učencev; b) na Vrtači — splošna obrt. šola, 7 oddelkov, 235 učencev; c) na Prulah — oblač. in umet. obrt, 11 oddelkov, 369 učencev; d) na Grabnici — stavne obrti, 12 oddelkov, 386 učencev; e) pri Sv. Jakobu — oblač. in umet. obrti za vajenke, 12 oddelkov, 326 učencev; skupno 55 oddelkov, 1817 učencev in vajenki.

Proračun obrtno - nadaljevalnih šol za šolsko leto 1928-29 znaša pri potrebsčini 435.150 Din (honorar učnemu osobju 224 tisoč 640 Din, učila in stvarne potrebsčine 154.350 Din) in pri pokritju 349.350 Din. Pokritje je dosegenco s šolnim učenjem in vajenki 154.350 Din, prispevek mestne občine 150.000 Din, zbornice za trgovino, obrt in industrijo 30.000 Din in ljubljanskega oblastnega odbora 25.000 Din. Primanjkljaj znaša 85.800 Din.

Obrtno - nadaljevalno šolstvo se bo moral spopolnit in dosegci bo večjo določijo oblastnega odbora in prispevek države.

Nadalej vzdrževa mestna občina v zvezi z licencem trgovskih tečajev in mestno gospodinjsko šolo, ki se pa s svojimi dohodki sama vzdržuje. Strošek za trgovski tečaj znaša 49.230 Din, dohodek pa 61.180 Din (46 gojenk plača po 140 Din ukovine za 9 in pol meseca). Strošek za mestno gospodinjsko šolo znaša 394.740 Din, dohodek pa 458.400 Din.

V letosnjem letu je 19 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, skupno 800 Din, skupno 800 Din, sku-

paj mesečno 1000 Din; 16 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, za prehrano 850 Din; 5 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje 150 Din, za prehrano 350 Din, skupaj mesečno 500 Din; 6 eksterzialnih gojenk, ki plačujejo mesečno po 50 Din, za prehrano 450 Din, skupaj mesečno 500 Din.

3 učiteljice, ki plačujejo za prehrano mesečno po 600 Din, vse za 9 mesecov.

Dosedaj je mestna občina vzdrževala tudi centralni šolski vrt, namenjen vsem ljubljanskim javnim osnovnim in meščanskim šolam. Centralni šolski vrt se nahaja ob Zeleni poti in ga zaradi prevelike oddaljenosti morepo le redkodaj obiskovati učenci in učenke. Centralni šolski vrt zarađi svoje lege ni ustrezal svojemu namenu. Kredit, določen za centralni šolski vrt, se je izročil za potrebsčine mestne vrnarije. Upravi mestne vrnarije se je pa načrnilo, da stopi v stik s šolskimi faktorji, da se dolodi način, kako bi bili mestni nadzori na razpolago tudi učenci se mladini.

Nove šole

V očigled splošno znanega velikega posnemanja šolskih prostorov v Ljubljani je potrebna izdavačna najmanj treh šolskih poslopij in sicer:

a) v Kotnikovi ulici za novo osnovno in s posebnim vhodom za eno meščansko šolo;

b) za Bežigradom mešana dvo- ali trirazredna; c) v bližini Tabora deklivska osnovna in s posebnim vhodom meščanska šola.

Naloge občinskega sveta bo, da za te prepotrebne zgradbe dobi v načrtnem času kredit; najeti bo posojilo.

Načrtni letni je 19 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, skupno 800 Din, skupno 800 Din, sku-

paj mesečno 1000 Din; 16 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, za prehrano 850 Din; 5 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje 150 Din, za prehrano 350 Din, skupaj mesečno 500 Din; 6 eksterzialnih gojenk, ki plačujejo mesečno po 50 Din, za prehrano 450 Din, skupaj mesečno 500 Din.

3 učiteljice, ki plačujejo za prehrano mesečno po 600 Din, vse za 9 mesecov.

Dosedaj je mestna občina vzdrževala tudi centralni šolski vrt, namenjen vsem ljubljanskim javnim osnovnim in meščanskim šolam. Centralni šolski vrt se nahaja ob Zeleni poti in ga zaradi prevelike oddaljenosti morepo le redkodaj obiskovati učenci in učenke. Centralni šolski vrt zarađi svoje lege ni ustrezal svojemu namenu. Kredit, določen za centralni šolski vrt, se je izročil za potrebsčine mestne vrnarije. Upravi mestne vrnarije se je pa načrnilo, da stopi v stik s šolskimi faktorji, da se dolodi način, kako bi bili mestni nadzori na razpolago tudi učenci se mladini.

Nove šole

V očigled splošno znanega velikega posnemanja šolskih prostorov v Ljubljani je potrebna izdavačna najmanj treh šolskih poslopij in sicer:

a) v Kotnikovi ulici za novo osnovno in s posebnim vhodom za eno meščansko šolo;

b) za Bežigradom mešana dvo- ali trirazredna; c) v bližini Tabora deklivska osnovna in s posebnim vhodom meščanska šola.

Naloge občinskega sveta bo, da za te prepotrebne zgradbe dobi v načrtnem času kredit; najeti bo posojilo.

Načrtni letni je 19 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, skupno 800 Din, skupno 800 Din, sku-

paj mesečno 1000 Din; 16 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, za prehrano 850 Din; 5 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje 150 Din, za prehrano 350 Din, skupaj mesečno 500 Din; 6 eksterzialnih gojenk, ki plačujejo mesečno po 50 Din, za prehrano 450 Din, skupaj mesečno 500 Din.

3 učiteljice, ki plačujejo za prehrano mesečno po 600 Din, vse za 9 mesecov.

Dosedaj je mestna občina vzdrževala tudi centralni šolski vrt, namenjen vsem ljubljanskim javnim osnovnim in meščanskim šolam. Centralni šolski vrt se nahaja ob Zeleni poti in ga zaradi prevelike oddaljenosti morepo le redkodaj obiskovati učenci in učenke. Centralni šolski vrt zarađi svoje lege ni ustrezal svojemu namenu. Kredit, določen za centralni šolski vrt, se je izročil za potrebsčine mestne vrnarije. Upravi mestne vrnarije se je pa načrnilo, da stopi v stik s šolskimi faktorji, da se dolodi način, kako bi bili mestni nadzori na razpolago tudi učenci se mladini.

Nove šole

V očigled splošno znanega velikega posnemanja šolskih prostorov v Ljubljani je potrebna izdavačna najmanj treh šolskih poslopij in sicer:

a) v Kotnikovi ulici za novo osnovno in s posebnim vhodom za eno meščansko šolo;

b) za Bežigradom mešana dvo- ali trirazredna; c) v bližini Tabora deklivska osnovna in s posebnim vhodom meščanska šola.

Naloge občinskega sveta bo, da za te prepotrebne zgradbe dobi v načrtnem času kredit; najeti bo posojilo.

Načrtni letni je 19 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, skupno 800 Din, skupno 800 Din, sku-

paj mesečno 1000 Din; 16 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, za prehrano 850 Din; 5 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje 150 Din, za prehrano 350 Din, skupaj mesečno 500 Din; 6 eksterzialnih gojenk, ki plačujejo mesečno po 50 Din, za prehrano 450 Din, skupaj mesečno 500 Din.

3 učiteljice, ki plačujejo za prehrano mesečno po 600 Din, vse za 9 mesecov.

Dosedaj je mestna občina vzdrževala tudi centralni šolski vrt, namenjen vsem ljubljanskim javnim osnovnim in meščanskim šolam. Centralni šolski vrt se nahaja ob Zeleni poti in ga zaradi prevelike oddaljenosti morepo le redkodaj obiskovati učenci in učenke. Centralni šolski vrt zarađi svoje lege ni ustrezal svojemu namenu. Kredit, določen za centralni šolski vrt, se je izročil za potrebsčine mestne vrnarije. Upravi mestne vrnarije se je pa načrnilo, da stopi v stik s šolskimi faktorji, da se dolodi način, kako bi bili mestni nadzori na razpolago tudi učenci se mladini.

Nove šole

V očigled splošno znanega velikega posnemanja šolskih prostorov v Ljubljani je potrebna izdavačna najmanj treh šolskih poslopij in sicer:

a) v Kotnikovi ulici za novo osnovno in s posebnim vhodom za eno meščansko šolo;

b) za Bežigradom mešana dvo- ali trirazredna; c) v bližini Tabora deklivska osnovna in s posebnim vhodom meščanska šola.

Naloge občinskega sveta bo, da za te prepotrebne zgradbe dobi v načrtnem času kredit; najeti bo posojilo.

Načrtni letni je 19 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, skupno 800 Din, skupno 800 Din, sku-

paj mesečno 1000 Din; 16 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, za prehrano 850 Din; 5 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje 150 Din, za prehrano 350 Din, skupaj mesečno 500 Din; 6 eksterzialnih gojenk, ki plačujejo mesečno po 50 Din, za prehrano 450 Din, skupaj mesečno 500 Din.

3 učiteljice, ki plačujejo za prehrano mesečno po 600 Din, vse za 9 mesecov.

Dosedaj je mestna občina vzdrževala tudi centralni šolski vrt, namenjen vsem ljubljanskim javnim osnovnim in meščanskim šolam. Centralni šolski vrt se nahaja ob Zeleni poti in ga zaradi prevelike oddaljenosti morepo le redkodaj obiskovati učenci in učenke. Centralni šolski vrt zarađi svoje lege ni ustrezal svojemu namenu. Kredit, določen za centralni šolski vrt, se je izročil za potrebsčine mestne vrnarije. Upravi mestne vrnarije se je pa načrnilo, da stopi v stik s šolskimi faktorji, da se dolodi način, kako bi bili mestni nadzori na razpolago tudi učenci se mladini.

Nove šole

V očigled splošno znanega velikega posnemanja šolskih prostorov v Ljubljani je potrebna izdavačna najmanj treh šolskih poslopij in sicer:

a) v Kotnikovi ulici za novo osnovno in s posebnim vhodom za eno meščansko šolo;

b) za Bežigradom mešana dvo- ali trirazredna; c) v bližini Tabora deklivska osnovna in s posebnim vhodom meščanska šola.

Naloge občinskega sveta bo, da za te prepotrebne zgradbe dobi v načrtnem času kredit; najeti bo posojilo.

Načrtni letni je 19 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, skupno 800 Din, skupno 800 Din, sku-

paj mesečno 1000 Din; 16 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, za prehrano 850 Din; 5 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje 150 Din, za prehrano 350 Din, skupaj mesečno 500 Din; 6 eksterzialnih gojenk, ki plačujejo mesečno po 50 Din, za prehrano 450 Din, skupaj mesečno 500 Din.

3 učiteljice, ki plačujejo za prehrano mesečno po 600 Din, vse za 9 mesecov.

Dosedaj je mestna občina vzdrževala tudi centralni šolski vrt, namenjen vsem ljubljanskim javnim osnovnim in meščanskim šolam. Centralni šolski vrt se nahaja ob Zeleni poti in ga zaradi prevelike oddaljenosti morepo le redkodaj obiskovati učenci in učenke. Centralni šolski vrt zarađi svoje lege ni ustrezal svojemu namenu. Kredit, določen za centralni šolski vrt, se je izročil za potrebsčine mestne vrnarije. Upravi mestne vrnarije se je pa načrnilo, da stopi v stik s šolskimi faktorji, da se dolodi način, kako bi bili mestni nadzori na razpolago tudi učenci se mladini.

Nove šole

V očigled splošno znanega velikega posnemanja šolskih prostorov v Ljubljani je potrebna izdavačna najmanj treh šolskih poslopij in sicer:

a) v Kotnikovi ulici za novo osnovno in s posebnim vhodom za eno meščansko šolo;

b) za Bežigradom mešana dvo- ali trirazredna; c) v bližini Tabora deklivska osnovna in s posebnim vhodom meščanska šola.

Naloge občinskega sveta bo, da za te prepotrebne zgradbe dobi v načrtnem času kredit; najeti bo posojilo.

Načrtni letni je 19 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, skupno 800 Din, skupno 800 Din, sku-

paj mesečno 1000 Din; 16 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, za prehrano 850 Din; 5 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje 150 Din, za prehrano 350 Din, skupaj mesečno 500 Din; 6 eksterzialnih gojenk, ki plačujejo mesečno po 50 Din, za prehrano 450 Din, skupaj mesečno 500 Din.

3 učiteljice, ki plačujejo za prehrano mesečno po 600 Din, vse za 9 mesecov.

Dosedaj je mestna občina vzdrževala tudi centralni šolski vrt, namenjen vsem ljubljanskim javnim osnovnim in meščanskim šolam. Centralni šolski vrt se nahaja ob Zeleni poti in ga zaradi prevelike oddaljenosti morepo le redkodaj obiskovati učenci in učenke. Centralni šolski vrt zarađi svoje lege ni ustrezal svojemu namenu. Kredit, določen za centralni šolski vrt, se je izročil za potrebsčine mestne vrnarije. Upravi mestne vrnarije se je pa načrnilo, da stopi v stik s šolskimi faktorji, da se dolodi način, kako bi bili mestni nadzori na razpolago tudi učenci se mladini.

Nove šole

V očigled splošno znanega velikega posnemanja šolskih prostorov v Ljubljani je potrebna izdavačna najmanj treh šolskih poslopij in sicer:

a) v Kotnikovi ulici za novo osnovno in s posebnim vhodom za eno meščansko šolo;

b) za Bežigradom mešana dvo- ali trirazredna; c) v bližini Tabora deklivska osnovna in s posebnim vhodom meščanska šola.

Naloge občinskega sveta bo, da za te prepotrebne zgradbe dobi v načrtnem času kredit; najeti bo posojilo.

Načrtni letni je 19 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje po 150 Din, skupno 800 Din, skupno 800 Din, sku-

paj mesečno 1000 Din; 16 internih gojenk, ki plačujejo mesečno stanovanje

Dnevne vesti.

— Veliki župan dr. Vodopivec v Novem mestu, Iz Novega mesta nam poročajo, da je velik župan g. dr. Vodopivec s soprogo te dni poselil dolensko metropolo in si ogle dal med drugim kmetijsko šolo na Grmu. Po obedu je obiskal g. Josip Zurca in dvornega svetnika Šukljeta v Kandiji.

— **Polkovnik Nedeljković zapušča Prago.** Kakor smo že poročali, je bil naš vojaški ataše v Pragi polkovnik Nedeljković imenovan načelnikom štaba II. armijske oblasti v Sarajevu. S svojo agilnostjo se je pridobil mnogo zaslug za zbljanje naše v češkoslovaške armade, obenem je pa pribral v Pragi predavanja o naši armadi tako, da se je češkoslovaška javnost zadnje case zelo zanimala za našo oboroženo silo.

— Turneja Vinohradskega Hlahola po Jugoslaviji. Kakor smo že poročali, priedi znano češko pevsko društvo »Hlahol vinohradsky« ki šteje 75 članov mešanega zbora od 19. t. m. do 2. junija koncertno turnejo po Jugoslaviji. Iz Prage se je odpeljal »Hlahol« v nedeljo zvečer. Praski pevci nastopijo v Beogradu, Vukovaru, Sisaku, Zagrebu, Splitu, Mariboru, Ljubljani in na Bledu. Povodnja »Hlahola« je Karel Šejna. V nekaterih krajinah prirede praski pevci tudi brezplačne koncerte za študente. Na programu bodo najboljši češki skladatelji Förster, Novak, Suk, Krčka, Stepan, Zich, Krejčí, Aim, Axman itd. Velik del programa bodo zavzemale češkoslovaške in slovenske narodne pesmi.

— Izpremembo v naši vojski in mornarici. Napredovali so: v pehoti za polkovnike podpolkovniki Alojz Šajbel, Franjo Malčak, Franjo List, Karl Dolenc in Josip Horvat, za polkovnike majorja Franjo Knos in Ivan Brozovič, v artileriji za polkovnika podpolkovnika Ljudevit Koželi, in inženierski stroki za polkovnika podpolkovnik Evgenij Možetič, v ekonomski stroki za administrativna majorja kapitana I. klase Mirko Vilfan in Josip Sušnik, v inženiersko-tehnični stroki za administrativnega majorja kapitana I. klase Anton Sep, v geodetski stroki za pehotnega majora kapitana I. klase Vitomir Nemček, v sanitetni stroki za polkovnike podpolkovniki dr. Vaclav Jelinek, dr. Dragotin Brust in dr. Viktor Ružič, za sanitetnega majora kapitana I. klase dr. Miroslav Puher, za sanitetna poročnika v privatna združavnika dr. Anton Andrej in dr. Franjo Šverer, v veterinarski stroki za polkovnike podpolkovniki dr. Ivan Keber, za majorja kapitana I. klase Herman Dezider, v žendarmeriji za polkovnika podpolkovnik Bogomir Rumler, v mornarici za ekonomskoga polkovnika podpolkovnik Josip Pretnar, za ekonomskoga podpolkovnika major Joško Bleiweis, za ekonomskoga majorja kapitana I. klase Josip Udir, za administrativnega majora kapitana I. klase Jurij Pregelj, za inženierskega majora kapitana I. klase Bogumil Došek, nadalje so imenovani za vršilec dolžnosti stalnega sodnika dunavskega divizijskega vojnega sodišča sodni major Josip Hudin, za vršilca dolžnosti načelnika veterinarskega oddelka komande III. armijske oblasti veterinarski podpolkovnik Ljudevit Plašink, za vršilca dolžnosti načelnika veterinarskega oddelka drinske divizijske oblasti veterinarski major Filip Lipa; dosedanjih dolžnosti je razrešen namestnik stalnega sodnika bosanskega divizijskega vojnega sodišča sodni podpolkovnik Gustav Dolinsk, vpokojeni in rezervo so prevedeni pehotni podpolkovnik Rudolf Reisner, pehotni major Franjo Lukanc in apoteatarski major Emil Nežerni; s kolajno za vojaške vrline je odlikovan poročnik korvetne Alojz Škufera.

— Porotniki za drugo porotno zasedanje v letosnjem letu, 3. juniju se prične pri dež. sodišču v Ljubljani drugo porotno zasedanje, za katero so izbrane slednje porotniki: Marolt Pavel, posestnik, Vel. Stang; Kern Janez, posestnik, Velesovo; Sinkovec Bogomir, drogerist, Kranj; Paternoster Andrej, posestnik, Podgorica; Vreček Ivan, posestnik, Visoko; Savoje Franc, posestnik, Velesovo; Zalaznik Josip, posestnik, Podmreška; Zgon Ivan, posestnik in trgovec, Cerknica; Jan Vinko, lesni trgovec, Zg. Gorje; Stražšar Matija, posestnik, Matena; Novak Peter, posestnik in mlinar, Prebačevo; Pristol Janez, posestnik, Sele; Dobrlet Fran, posestnik, Savlje; Plevnik Ignac, posestnik, Tomčevo; Aljančič Janez, posestnik in lesni trgovec, Kovar; Mandelč Blaž, posestnik in mlinar, Mlino; Kos Jakob, posestnik, Toplice; Mišič Ivan, puškar, Kranj; Hladnik Josip, poštar v pok, Raklek; Berdaj Leopold, trgovec in gostilničar, Sava; Oblik Martin, posestnik, Vrbiljenje; Babnik Alojzij, posestnik, St. Vid; Rozman Jernej, posestnik in trgovec, Britof; Jurca Franc, posestnik, Petkovec; Zaplotnik Alojz, posestnik, Zg. Duplje; Ferjan Lovro, gostilničar, Strahinj; Klančnik Ivan, posestnik, Sp. Duplje; Pezdir Franc, posestnik, Vnjanje Gorice; Foch Makso, tovarnar, Kranj; Maček Jakob, lesni trgovec, Dol. Logatec; Kralj Janez, trgovec in gostilničar, Ziganja vas; Draksler Anton, posestnik, Mavčice; Cuzak Ivan, posestnik, Sadinja vas; Dovč Franc, posestnik, Savlje; Logar Jakob, posestnik, Hotederšica; Jereb Franc, posestnik, Gašper, trgovec; Svetek Franc, posestnik in trgovec; Ahlin Alojzij, posestnik in mesar; Bizjak Davorin, trgovec; Repič Franc, posestnik in sodar; Battelino Danijel, podjetnik; Prepelč Albin, posestnik in publicist; Železnikar Ivan, trgovec; Baloh Janko, trgovec, vsi v Ljubljani kot nadomešni porotniki.

— Iz državne službe. Premeščena sta iz Celja v Soštanji davkar Franc Trepel in iz Smarja pri Jelšah v Soštanji davkar Tomaz Vercegnazi.

— V naše državljanstvo je sprejet zobotehnik iz Maribora Artur Serinc.

— Izplačilo razlik in potno uslužbenec prosvetnega ministra. Generalna direkcija državnega ročunovodstva je otvorila kredit za izplačilo razlik in prejemkov

(povišanja osnovne in položajne plače in potnine) uslužbencem prosvetnega ministra in sicer za dobo od 1. maja 1924 do 31. marca 1927. Ta kredit se bo kril iz monopolskega posoja. Razlike v prejemkih znašajo načev 5000 Din.

— **Važno za kronske upokojence.** Finančni minister je odredil, da se sprejme v uredu o prevedbi kronskega upokojencev na dinarske za členom 6. nov. člen 6a, ki se glasi: V sluchaju, da dobi upokojenec po tem uredi manj pokojnine in draginskih dokladov, nego jo je dobival pred prevedbo negove kronske pokojnine na dinarsko, ima pravico do razlike teh prejemkov. O pravici do razlike odloča generalna direkcija državnega računovodstva in proračuna v finančnem ministru.

— **Sprejem gojencev v bolniško podčastniško šolo v Nišu.** Bolniška podčastniška šola v Nišu sprejme letos 80 novih gojencev. Kandidati morajo imeti najmanj ljudsko šolo, predpisano starost je od 17. do 21 let. Prošnje je treba vložiti do 15. septembra. Šola se prične 1. oktobra.

— **Naša šolska mladina na počitnicah na Češkoslovaškem.** Glavni odbor Podmladka Rdečega kriza v Beogradu se pogaja s Podmladkom češkoslovaškega Rdečega kriza glede izmenjave članov v počitniških kolonijah. Naši člani bi bili v planinskih okrevišča češkoslovaškega Podmladka, češkoslovaški bi pa preživeli počitnice v našem Primorju. Po počitnicah bi naša šolska mladina potovala po češkoslovaški kot gost češkoslovaškega Podmladka. Sole, katerih člani Podmladka Rdečega kriza v starosti od 12 do 14 let bi želeli preživeti počitnice na Češkoslovaškem, naj se obrnejo na v svrhu informacij na glavni odbor Podmladka Rdečega kriza v Beogradu. Simina ulica štev. 21.

— **Kogojeve »Crne maske« v slikah.** Zadnjih številka »Svijeta« prinaša več posnetkov vpravitev Kogojeve opere »Crne maske« in kratek opis opere s skladateljevo sliko.

— **Obiskovalcem ljubljanskega velesejma.** Uprava ljubljanskega velesejma je tudi letos izdala kakor druga leta vermanente legitimacije in sicer po Din 30—. Z njimi je združena udobnost polovične voznine pri potovanju na velesejem in na povratku. Pri odhodu postajal je treba kupiti celo vozno karto in istočasno dati žigosati lexitacijo. Velesejem obisk potrdi, nakar se da pri povratku žigosati na postatni blazinu v ljubljanski lexitaciji, vozni listek pa velja potem za brezplačno vožnjo nazaj. Zato pri prihodu v Ljubljano ne oddajte karte postainemu vratarju ampak jo dobro ohranite. Legitimacie se dobre v vseh večih krajinah po cevi držav, naroč se pa lahko z dopisom tudi pri velesejškem uradu. Za zdravja in cenena stanovanja v hotelih in privatno je preskrbljeno.

— **Konkurenčna tekma harmonikarjev.** Z ozirom na mnoga vprašanja sporoča uprava ljubljanskega velesejma, da se tekmajne ne vrši ob predstоеčem velesejmu, ampak med jesensko prireditvijo »Ljubljana v jeseni«, ki bo od 31. avgusta do 9. septembra.

— **Glavni zadružni savez.** Je imel svol letosnji občini zbor v Beogradu dne 11., 12. in 13. maja. Pri teh prilikah se je sklenilo, da se naredi letos ob desetletnem jubileju obstoja velik zadružni kongres. Na predlog prometnega ministra g. dr. Koroša se vrši ta kongres v Ljubljani za časa jesenske velesejške prireditve »Ljubljana v jeseni« od 30. avgusta do 9. septembra. Udeležba obeta biti zelo velika, saj bo sama Vojvodina poslala 50 delegatov-zadružarjev. Pa tudi ostala pokrajina naše države bodo zastopane v velikem številu. Bela Ljubljana se veseli odličnih gostov in se bo prizravila, da ih dostopno sprejme in jim pokaže razvoj gospodarstva in kulture Slovenije.

— **Naši delegati na mednarodni konferenci dela.** Koncem tekočega meseca se bo vršila v Ženevi 12. mednarodna konferenca dela, na kateri bo zastopana tudi naša država. Med našimi delegati je tudi tajnik Zveze industrijev iz Ljubljane dr. Adolf Golia.

— **Občni zbor Zveze trgovskih gremijov in zadrag za Slovenijo v Ljubljani.** V nedeljo 26. t. m. ob 10. se bo vršil v gradu grofa Szaparyja v Murski Soboti IX. rednati letni občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrag za Slovenijo v Ljubljani. V soboto ob 16.30 se bo vršila istotam predkonference zveznih delegatov.

— **Vreme.** Vremenski preročki so imeli prav, ko so nam obetali za binkoštne praznike slabu vreme. V nedeljo popoldne se je vreme že nekdan držalo, popoldne se je pa že močno kisalo in včeraj smo imeli pravo jesensko, hladno in deževno vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in že vedno nestanovitno vreme. Včeraj je bilo po vseh krajinah naše države oblačno, samo v Beogradu so imeli lepo vreme. Maksimalna temperatura je znašala v Splitu 26. v Beogradu 28. v Skoplju 24. v Ljubljani 13.6. v Mariboru in Zagrebu 13 stopini. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762.9 mm, temperatura je znašala 10.3 C. Barometer gre kvišku, kar prica, da se utegne vreme pologoma zboljšati.

— **Stroge varnostne odredbe proti smravnostim.** Iz Subotice poročajo, da so vsi konji cirkusa Wollner, ki je prišel pred dnevi v Sekiš, zboleli na smravnost in poginili. V okraju Sente je ta nevarna bolezna zahtevala že tri človeške žrtve. Zato so oblasti izdale stroge varnostne odredbe, da preprečijo širjenje epidemije. Sejni so sploh prepovedani. Konji kupovati in prodajati je strogo prepovedano. Vsko obolenje živine se mora takoj javiti oblastem. Živine se ne sme napajati pri skupnih napajališčih. Oblasti bodo kmetom povrnile škodo za živali, ki jih bodo pokoncale, da se smravnost čimprej zatre.

— **Pred Justifikacijo v Somboru.** Iz Subotice poročajo, da bo v četrtek ali v petek obešen znani roparski poglavar Zarko

Brankov, ki je izvršil l. 1927 s svojo ročarsko toplo v okolico Sombora več grozdejstev. Razbojnik zagovornik je vložil prošnjo za pomilovanje, pa je bila na najvišjem mestu odbita. Brankovi padaši so bili obsojeni na več let ječe. Jutri bodo Brankovi prečitali odsodo. Občinstvo ne bo imelo dostopa v dvorano. Jutri prispe v Sombor krvnik Hard s svojim pomočnikom. Za justifikacijo vlada v Somboru veliko zanimanje. Zadnja justifikacija je bila v Somboru pred 20 leti. Državno pravdnostvo bo izdalо zelo omejeno število vstopnic k justifikaciji.

— **Zaljubljen zločinec.** Iz Osijecka poročajo, da je Rudolf Bajsek, ki je bil obsojen na dosmrtno ječo zaradi umora 7 letnega sina vukovarskega postajenčnika in ki si je v samomorilnem namenu po obsojni zaboleli v prsa doleglo iglo, že izven varnosti. Poškoda ni bila težka. Bajsek je prosil sodišče naj ga odpeljejo v Mitrovico, ker se je Osijek že naveličal. Zločinec se je pa v zaporu zaljubil v neko Katico, ki je bila obsojena na 8 let ječe zaradi umora svojega očima. Ta mu je tudi dala iglo, s katero si je hotel končati življenje.

— **Krvava proslava godu.** Kmet Mita Sidjanin iz vasi Surduka je slavil svoj god. Povabil je številne goste, kakor je to pač navada. Pili so in jedli od jutra do poznega večera. Ko je bilo slavlje končano, sta šla kmeta Branko Smudj in Lazar Banjak v vamo gospodino Sime Paunovića. Tu je sviral cigarna godba. Kmeta sta platali v cigari in so ju spremljali od gostilne do gostilne. Pridružil se jima je neki Milan Perić in vsi trije so krenili v naslednji hišo. Perić se je naveličal s prelepim skočilom in je začel v skočilu s padalom trije piloti, med njimi tudi ena ženska. Prvi naj bi skočil s padalom znani izumitelji češkega padala A. Rezler, katerega je pridobil za to član moravskega Aerokluba 24 letnega pilot František Hronek. Oba sta služila pri 1. letalskem polku v Pragi. Rezler je dovršil letalsko šolo pred sedmimi meseci, Hronek pa šele pred dvema mesecema.

— **16-letni samomoril.** Slobodan Kuzjančić je bil zaposlen pri neki tvrdki v Višču. Bil je še le 16 let star. Doma je bil iz južnega Banata. Kljub svoji mladosti je že naveličal življenja in pred dnevi so ga našli doma obesenega. 16letnega dečka so nashiči že mrtvega. Mlaedenč je zapustil pismo, v katerem je narusal velik črn križ ter prosil, naj njegovemu truplu obducirajo. Vzrok samomora ni znan.

— **Trgojevi s dekleti v okolici Subotice.** Policija v Suboticu je prišla na sled trgovcem v dekleti, ki opravljajo svoj zločinski posel v okolici Subotice. V Mileticu je pred dnevi nenadoma izginila 16letna deklica. Rezler je takoj opazil katastrofo in se je zavrel v skočilu. Leta 1927 je bil pod vodstvom policijskega funkcionarja moravskega Aerokluba so imeli proti temu pomislike, ravnatelj letališča je pa Hronku skok s padalom dovolil. Pilot Rezler je pred poletom svojega tovirišča še poučil, kako naj si priveže padalo in kako se je treba ravnat pri padu.

— **Dr. St. Bevk: Zdravilne razlike v besedi in podobi.** Občinstvo pokloniti mesto Berlin prof. Einsteinu ob njegovih 50 letih. Komedija je bila te dni končana s pismom, ki ga je poslal slavni učenjak berlinskemu županu Bössu.

— **Roparski poglavar Laja zopet pobegnil.** Policija je pred tednom dni ujela ljubljico roparskega poglavarja Laja Terzo Tjukovič, ki je priznal, da je Laja izvršil razbojništvo zadnjega časa v južnem Banatu. Tako imajo oblasti nova dokaze za Lajino zločine. Laja Stojka so pred dnevi rumunske oblasti že drugič prijele, toda tudi to pot se je popravil početki pobegniti. Laja je spoznal neki stražnik med gledalcem v cirkusu Lugoš. Roparja so arretirali in preiskavali. Prebrisani Laja se je zlagal, da je zakopal zlato in srebro v bližnjem gozdnu. Straža ga je peljala v gozd, kjer je pa ropar srčno ušel. Lov za njim je bil brezuspešen. Naše oblasti bodo diplomatskim potom zahtevali izročitev ciganov, ki so jih arretirali z dekleti.

— **Dr. St. Bevk: Zdravilne razlike v besedi in podobi.**

— **Poročali smo že o komediji z darilom.** Poročali smo že o komediji z darilom, ki ga je hotelo pokloniti mesto Berlin prof. Einsteinu ob njegovih 50 letih. Komedija je bila te dni končana s pismom, ki ga je poslal slavni učenjak berlinskemu županu Bössu.

— **Kakor znano, je podarila berlinska občina Einsteinu vilo, do katere pa ni imela nobene lastniške pravice.** Ko je hotel magistrat to veljivo pomoto popraviti in je ponudil Einsteiniem zemljišče, se je izkazalo, da tudi tu nima lastniške pravice. Slednji je poiskala mestna občina drugo zemljišče, katero bi pa morala še kupiti. Pa tudi s tem darilom Einstein ni imel sreče. Da bo komedia popolna, je magistrat odbor, kateremu je bila zadeva poverena, izjavil, da je kompetent, da bo prišla pred občinski svet, župan pa ni mogel spraviti vprašanja nakupa zemljišča na dnevnem red zadnje seje. Prof. Einstein se je zdaj pismeno odrekel darilu mesta Berlina in izjavil, da si sezida na lastne stroške vi.

— **Zagoneten umor vojaka v Verdunu.**

— **Zauntemata trdnjava Verdun je postala 12. t. m. ponoči kraj zločina, ki je zahteval življenje vojaka 22. francoskega artillerijskega polka Laredua ben Saraha. Vojak je stal na straži bližnjem zemljišču Porte - Noir. Poveljnik straže je zaslišal ob 11. ponoči bližnjem zemljišču strel v takoj je odhitel k zemljišču**

Auguste Blanchet

Na valovih strasti

Roman

— Živi jastreb! Živi jastreb! — je zamršil Armand.

Denisa je premalo poznala ptice in zadevo Belega Medveda, da bi razumela, kaj misli Armand s tem belim jastrebom.

— Ha, lopova! — je vzdihnil Armand. — Toda jaz ju razkrinkam in jaz jasni zavijem vrat! ... Jaz ...

Stopil je k tapetnim vratcam, vodečim v kabinet.

Denisa, ki je še zdaj vse razumela, je planila za njun in ga prijela za roko.

— Nesrečen! Ali me hočete pogubiti? Menda hočete uničiti tudi sebe. Saj me ubijeta, ker sem izdala njuno tajno. Ubijeta tudi vas, ker veste, da sta poročena. Nisem prva ženska, ki jo je uničilo njen preganjanje in osvetja. Pa tudi vi bi ne bili prvi moški. Križ božji, pomirite se!

Armand se je streznil, kajti iz oči uboge komornice je odsevala taka groza, da se mu je nehotno omehalo srce. Toda pomirjen je ni bil.

— Moram nemudoma od tod, moram takoj iz tega brloga zločincev! — je vzdihnil sin severa. — Toda ne zato, da bi se te zločinske sodrge bal, marveč da preprečim zločin, ki se tu pripravlja. Nemudoma moram od tod.

— Tiše, rotim vas, govorite tiše! — je prosila Denisa. — Kaj nameravate storiti? Vrnite mi pisemce!

Cambon je spravil pisemce v žep.

— Ha! Izdati me hočete! — je tarinala Denisa.

— Ne, nihče ne zve, da ste mi dali ta listek, — je zatrjeval Cambon. — Nihče ne zve, kaj ste mi povedali. Pomirite se, pošteno dekle.

— Kaj pa nameravate početi s tem nesrečnim pisemcem? — je vprašala Denisa, ki so jo bile Armandove besede nekoliko pomirile.

— Naj storim karkoli, vi v to zadevo ne boste zapleteni. A vi morate biti vedno v bližini takih nestvorov?

Kakor slíšimo, se je začel Armand znova nagibati bolj k severu.

— Ah, z njo me vežejo najmočnejše vezje, — je priznala Denisa. — Da ni bilo vas, bi me morda zapletla v svoj zločin. Toda moje prijateljstvo, moje simpatije do vas so močnejše od moje ljubezni do nje. Lahko bi ključovala njenemu gnevnu, če bi ... če bi vedela ... Ah, monsieur Armand!

— No, torej, kako prideš iz te palče, ne da bi srečal njo? — je vprašal Armand, ki je imel dovolj tehten razlog zapustiti markizin dom. — Z njo se namešč nočem pod nobenim pogojem sestati.

— Ne, ne! Ne smete se sestati z njo, ne smete je videti! — je pritrdila Denisa, kakor da se boji, da bi ponovni sestanek z markizom prekrizl vse njene račune. — Toda ona se bo jezila name, da sem vam dovolila oditi.

— Kako bi mi pa mogli zabraniti? Sem moški, in povrhu še oborožen. Lahko pokličete vso služinčad, pa me ne zadržite. Markiza ve, da sem ob-

orožen. Porečite ji, da sem vam nastavil pištole na prsa in vas prisilil izpustiti me.

— Toda kako naj ji pojasnim vzrok vašega odhoda, monsieur Armand?

— Porečete ji, da mi je poštoalo slabo, da sem se razsridil, da me je pestila samega, da sem besnel, da sedi tako dolgo v salonu z drugim, s tem lopovom. Recite ji, kar hočete.

Torej požurite se! — ga je vzpodbujala Denisa in mu odprla ista vrata skozi katera je bila pršla. — V predobi je stopnišče, ki vodi na vrt, od koder ste prišli. Toda kako se boste v temi orientirali? Ah, če bi vas smela spremesti, če bi ...

— Ne, ne! — je ugovarjal Armand.

— Vidim kakor mačka, kakor tiger ...

— Ah, kakor oni tiger, monsieur Armand! — je vzdihnila Denisa, ker se je spomnila zverinjaka in prvega srečanja z Armandom. — Kakor oni tiger ...

— Da, kakor oni tiger, — je pritrdil Armand. — Toda pustite me, preljuba Denisa! Ona lahko vsak hip pride.

— Da, da, lahko pride ... Bog najuvarui nje, dobrji Armand! Toda kdaj se sestanava, da vam povem, da vam pojasnim ...

— Seveda se morava sestati. No torej, tu je predsoba ...

— Ah, Armand!

— Lahko noč dragu dekle! Nikoli ne bom pozabil ... Torej tu so one prve stopnice ...

— Vse bi storila za vas, Armand!

— Kakor dobiti ste! In vodijo na vrt, pravite?

— Ali res ne boste nikoli pozabili name? Se lahko zanesem na vašo obljubo?

— Zanesete se na mojo hvaložnost. Tu bo menda ograja, če se ne motim. Lahko noč, lahko noč!

— Zvestoba do groba! — je zaklicala za njim zaljubljena komornica.

— Zakričite, markiza bo mislila, da sem vas hotel ustreliti, — je svetoval Armand hiteč po stopnicah.

Anglež Lowell Thomas je skrbno zbiral vse podatke o podmornicah med svetovno vojno in v Nemčiji je govoril s tovariši majorja Schwiegerja, ki so mu katastrofo »Lusitanie« podrobno opisali. Govoril je tudi s potnikami, ki so preživeli katastrofo. Tako je zbral zanimive podatke, ki jih je objavil v knjigi »Reiders of the Deep«.

Ob 14 letnici katastrofe „Lusitanie“

Iz pripovedovanja poveljnika nemške podmornice „U-20“ njenih tovarišev in rešenih potnikov

Koncem lanskega leta je izšla v Angliji zanimiva knjiga, v kateri so zbrani avtentični podatki o katastrofi parnika »Lusitanie«, na katerem je bilo nad 100 potnikov. Nemška podmornica »U-20« je torpedirala parnik in ga potopila. Včeraj je minilo 14 let od te strahovite katastrofe, katere posledica je bila, da se je Amerika odločila napovedati centralnim državam vojno in to je bilo za usodo objestnega pangermanizma odločilno.

Poveljnik nemške podmornice je bil kapitan Schwieger, ki je priznaval samo povlevo svojih predstojnikov, najpotopi vsak parnik sovražnih držav, na katerega naleti. Ta možni imeli nobenega razumevanja za višje zakone humanosti in usmiljenja. Ko je videl strahovito razdejanje, se je strahopetno potopil in dal povlevo, naj podmornica odploji. Niti s prstom ni ganil, da bi nesrečne potnike rešil. Toda usoda je izrekla nad njim enako odsodbo. S podmornico vred je načel zasluzeno smrt na dnu morja.

Anglož Lowell Thomas je skrbno zbiral vse podatke o podmornicah med svetovno vojno in v Nemčiji je govoril s tovariši majorja Schwiegerja, ki so mu katastrofo »Lusitanie« podrobno opisali. Govoril je tudi s potnikami, ki so preživeli katastrofo. Tako je zbral zanimive podatke, ki jih je objavil v knjigi »Reiders of the Deep«.

Kako sem potopil »Lusitanio«

V nekaterih odstavkih se poslužuje avtor Schwiegerjevih zapisov ter jih primerja s tem, kar so povedali njegovi tovariši. O usodnem dnevu je zabeležil poveljnik nemške podmornice tole:

— Nekaj minut potem, ko smo se dvignili na površje, sem zagledal na obzorju jambore velikega parnika. Prvotno sem mislil, da imamo pred seboj več parnikov. Kmalu sem spoznal, da gre za ogromen parnik, ki se je nam počasi bližal. Tako sem se potopil v nadi, da bom lahko parnik torpediral.

2.20 popoldne. — Na obzorju sem zagledal štiri dimnike in jambore parnika, ki je plul od jugozapada proti Gally Headu. Takoj sem spoznal, da gre za potniški parnik.

2.25. Pomačnil sem se 11 m proti parniku v nadi, da zavije proti irsko obali.

2.35. Parnik se obrača proti Queenstownu in s tem je nam omogočeno približati se mu tako, da ga bo lahko torpedirati. Blizamo se mu z veliko nagnico, da pridemo v pravo lego.

3.10. Torpedo je izstreljen na razdalji 700 m in drsi proti parniku 3 m pod morsko gladino. Zadel je sprednji del parnika. Nastala je silovita detona-

cija, oblaki dima so se dvignili visoko v zrak in kosi torpediranega parnika so padali na vse strani. Poleg torpeda je moral nastati še druga eksplozija. Kapitanski mostiček in del parnika, ki ga je zadel torpedo, sta preklana in nastal.

Zadejni smo in takoj sta nastali dve silni eksploziji. Pilot je stal kraj mene in dejal sem mu, naj pogleda skozi periskop, kako je s torpediranim parnikom. Izpolnil je moje povelje in zaklical: »Bože moj, to je »Lusitanie!« Stopal sem znova k periskopu. Parnik se je potapljal zelo hitro. Na krovu je vladala nepopisna panika. Prenapolnjeni rešilni čolni so se pri spuščanju v more prevrnili ali pa padli v vodo. Obupani potniki so begali po krovu semnita. Moški in ženske so skakali v vodo in skušali preplavati do prevrnjenih rešilnih čolnov.

To je bil najstrašnejši prizor, kar sem jih kdaj videl. Bilo je izključeno priskočiti potnikom na pomoč. V najboljšem slučaju bi bil lahko rešil samo nekatere. Na drugi strani pa križarka, ki je plula preko nas, ni biladaleč in gotovo je slišala signale na pomoč. Bal sem se, da se vrne. Prizor je bil tako grozen, da sem dal povlevo, naj se podmornica potoplji in odplove.

Tako je torej pripovedoval Schwieger svojemu tovarišu, ki je tudi potopil mnogo parnikov. Tovariši so mu čestitali, cesar mu je pa pisal zelo neškakov pismo, da je potopil potniški parnik. Cesarsko pismo je bilo neprizerno, da zadele vse poveljnike podmornic, ki so izjavili, da bi bili storili isto, kar je storil Schwieger, kajti imeli so strogo povlevo potopiti brez razlike vse parnike. Prav pravi Thomas, da nemški mornarji niso priznavali nobenih zakonov morale in humanosti. Katastrofa »Lusitanie« se ne da opravičiti. Nemška vlada se je zgrozila nad lastnim barbarstvom in izdala je povlevo, da trgovski ladji podmornice ne smejo potapljati, če jih pravočasno ne obveste in če ne rešijo vseh potnikov, odnosno če se parniki ne postavijo v bran.

Schwieger pripoveduje tovarišem

Avtor piše, da se seznanil z najboljšim prijateljem kapitana Schwiegerja, kapitanom Maksom Valentinerjem, ki mu je pripovedoval, kaj je pravil Schwieger svojim tovarišem o katastrofi »Lusitanie«.

Krenili smo nazaj proti Wilhelms-havnu. Morje je bilo razburkano, nad njim je ležala gosta megla in tako smo imeli malo upanja, da bi mogli potopiti še kak parnik. Ker je bila nevarnost, da nas ne presenetijo sovražni rušilec torpedov, smo se spustili zelo globoko. Čez dobro uro sem zashišal brnenje močnih vijakov, dvignil sem se in pogledal skozi periskop. Zagledal sem veliko križarko, ki je plula preko nas z največjo brzinjo in kmalu je izginila na obzorju.

Nadalje je pripovedoval Schwieger svojim tovarišem: Ko je bil parnik oddaljen dve milji, je izpremljen smer. Tako ni bilo nobenega upanja, da bi se mu mogli približati, tudi če bi pluli se tako hitro. Poklical sem svojega pilota, starega kapitana trgovske ladje, in mu naročil, naj pogleda za parnikom skozi periskop. V hipu, ko se je kapitan odzval, je parnik znova spremeniš smer. Plul je naravnost proti nam. Zdelo se je, da nam hoče sam nuditi tarčo za smrtni strel. Najboljše torpede sem bil že izstrelil in ostala sta mi bila samo še dva bronasta slabše kakovosti.

Parnik je bil oddaljen še 400 m, ko sem dal povlevo, naj torpedo izstrele. Parnik je bil oddaljen še 400 m, ko sem dal povlevo, naj torpedo izstrele.

Načelj, načrte, načrte, zato načrte!

Junak.

— V zadnjem hipu, ko je bil že pred cerkevimi vrati, je zbežal in puštil nevesto samo.

— Kaj je izgubil pamet?

— Ne, načel jo je.

V hotelu.

Novodošli gost: Kolikokrat je treba pozvoniti, da pride sobarica?

Izkusen gost: To je različno. Predvčerajšnjem sem moral zvoniti sedemkrat, danes pa samo petkrat.

KROJAŠKI TEČAJI

za moško in žensko krojenje

po sistemu ene največjih akademij sveta.

Priredi to leto

Krojač», stručni list za krojače

Novi Sad, Paromska ulica 5 — Poštanski pretinac 2

Zahvalejte takoj prospect!

117

STJEPANJE TAMBOURICE

Sisak 610

Kačičeva ulica 174 (Hrvatska)

Cenovnik tamburic voščim na zahtevo lastu in Odlikovan v dveh kategorijah

V globoki žalosti naznajamo, da je naš srčno ljubljeni sin, stric in svak, gospod

Mirko Vrhunec

technični uradnik Trbov, premogokop, druž. in letalski podporučnik v rez.

dne 18. t. m. nenadoma preminul.

Truplo blagopojnega prepeljemo iz Domžal v Ljubljano, kjer se vrši pogreb v torki, dne 21. maja 1929 ob 4. uri popoldne iz mrtvačnice pri Sv. Krištofu, na pokopališču k. Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 20. maja 1929.

Marija Vrhunec, mati; rodbine: dr. V. Vrhunec, Elsner, Remigaj in ostali sorodniki

Oblast Ljubljana

Mestni pogrebni urad

1078

Žrebanje v državni Din 4.000 je zadele srečka st. 20.153